

Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Algemeen Bestuur ABP op donderdag 31 maart 2022

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Algemeen Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Algemeen Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening

De voorzitter, mevrouw Wortmann, opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.

Mededelingen

De voorzitter heet mevrouw Marianne Brandwijk, de opvolger van de heer Bankert, welkom in het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO). De heer Seesing is teruggetreden uit het VO omdat hij een andere functie heeft aanvaard. Zijn opvolger is nog niet bekend.

Verdiensten van de voorzitter van het UB

Op verzoek van mevrouw Gorter (CCOOP), die de vergadering niet kon bijwonen, geeft de heer Van Nie (FNV-ACOP) aan dat in het jaarverslag 2021 vermeld is dat de voorzitter van het uitvoerend bestuur een extra vergoeding heeft gekregen in het afgelopen jaar. Er wordt een toelichting gevraagd op dit punt. De voorzitter geeft hierop aan dat de WNT niet geldt voor de zittende directie. De afspraak is dat bestuurders vanaf 1 januari 2022 binnen de WNT worden bezoldigd. De reden om dit in het jaarverslag 2021 op te nemen heeft te maken met accountantsregels en de wens van het bestuur om transparant te zijn. Dit extra bedrag is toegekend omdat de heer van Wijnen het afgelopen jaar als kwartiermaker op weg naar het omgekeerd gemengd model en als algemeen directeur cruciale rollen heeft vervuld.

Wet nieuw pensioencontract

Het bestuur memoreert dat de minister van Sociale Zaken en de voorzitters van de FNV en VNO/NCW de wet voor het nieuwe pensioencontract hebben gepresenteerd.

Het bestuur is verheugd dat er zicht is op het nieuwe pensioenstelsel. Een aantal zaken die het fonds in de lobby naar voren heeft gebracht zijn helaas niet overgenomen. Dat gaat over de wijze van invaren. De Raad van State heeft gemeld dat het goed zou zijn als er slechts één rekenmethode is. Ook ABP wilde één rekenmethode. Het ministerie van Sociale Zaken heeft echter, na advies van DNB, besloten de twee rekenmethoden te handhaven, wat complicaties in de uitvoering kan opleveren en ook moeilijker uitlegbaar is aan deelnemers. Het kabinet heeft gehoor gegeven aan de motie Van Dijk om al dit jaar, vooruitlopend op de invoering van de wet toekomst pensioen op 1 januari 2023, te kijken naar mogelijke verhoging van pensioenen. Ook ABP heeft er al langer voor gepleit om in de overgangsfase eerder te mogen indexeren. Bij een beleidsdekkingsgraad van minimaal 105% in combinatie met een actuele dekkingsgraad die erboven zit en de intentie van sociale partners om te gaan invaren kan het bestuur overwegen eerder te indexeren. Het bestuur meldt die intentie te hebben nadat de belangen evenwichtig zijn afgewogen en het voorstel ter advies aan het VO is voorgelegd.

Adviesaanvraag herstelplan 2022

Het bestuur geeft aan dat het herstelplan feitelijk alleen bedoeld is om de hoogte van een eventuele noodzakelijke verlaging te kunnen berekenen. En benadrukt dat er uit het herstelplan beleidsmatig verder geen conclusies zijn af

te leiden, bijvoorbeeld ten aanzien van indexatieverwachting of het vervallen van de premieopslag. Het herstelplan kan worden gezien als een door DNB verplicht gestelde rekenexercitie.

Het VO erkent dat het een wettelijke invulexercitie is en adviseert positief inzake de adviesaanvraag Herstelplan 2022 met uitzondering van de coalitiefractie CMHF/AC/FOG-ABP/NBP die zich van advisering onthoudt. De coalitiefractie is van mening dat het niet mogelijk is te adviseren als er geen beleidsruimte is om iets aan te passen, daar het Herstelplan het invoeren van getallen betreft.

De AC licht verder toe het vreemd te vinden dat de wetgever er bewust voor gekozen heeft om de verplichtingen prudent te waarderen. Het bestuur geeft hierop aan dat er inderdaad wordt gerekend met twee maten. In een projectie naar de toekomst wordt rekening gehouden met het verwachte reële rendement. Het fonds probeert een goed rendement voor de deelnemers te behalen. Het herstelplan leidt tot de conclusie dat het fonds geen maatregel voor pensioenverlaging hoeft te nemen. Het bestuur is hier verheugd over; het was de laatste jaren spannend.

Adviesaanvraag aangepaste fondsdocumenten (Bestuursreglement, Reglement Auditcommissie)

Naar aanleiding van het besluit om per januari 2022 over te stappen naar het omgekeerd gemengd model (OGM) zijn er verschillende fondsdocumenten aangepast of opgesteld waarop het VO adviesrecht heeft. In de overlegvergadering van 25 november 2021 heeft het VO reeds over o.a. het bestuursreglement en het reglement audit commissie (met inachtneming van enkele opmerkingen van het VO) positief geadviseerd. Op beide documenten is in de afgelopen periode een vervolgslag gemaakt. De werking van het OGM is hiermee verder gepreciseerd. Beide fondsdocumenten liggen daarom wederom voor ter advies in de overlegvergadering van 31 maart 2022.

Met inachtneming van enkele opmerkingen van het VO adviseert het VO positief op beide (geactualiseerde) reglementen.

Eindoordeel follow-up van bevindingen n.a.v. Jaarverslag 2020

Het VO heeft kennisgenomen van de voorliggende rapportage / afsluitende reactie van het bestuur. Het VO uit in de vergadering met name zorgen over de voortgang van het project 'Verbeteren administratie en data¹'. Er is in maart 2021 een plan van aanpak vastgesteld om de administratie op te schonen. De deadline van 1 januari 2023 blijkt helaas niet haalbaar als gevolg van extra gevonden herstelacties. Een belangrijk onderdeel van de herstelacties is de samenvallende diensttijd².

Het VO geeft een hoge prioriteit aan het project 'Verbeteren administratie en data' en vraagt wanneer het nieuwe plan van aanpak gereed is. Het bestuur hoopt snel een nieuw plan van aanpak gereed te hebben, ook voor hen heeft het project 'Verbeteren administratie en data' hoge prioriteit en memoreert dat het VO wordt geïnformeerd over de relevante onderdelen uit het nieuwe plan van aanpak, zodat het VO een oordeel kan geven over de aanpak en de uitvoering daarvan.

Het VO licht verder toe dat de onderwerpen in de voorliggende rapportage onderwerpen betreffen met een langere doorlooptijd. Deze onderwerpen zullen ook terugkomen in het oordeel van het VO over het handelen van het bestuur inzake het gevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van goed pensioenfondsbestuur in 2021.

Impact van de oorlogssituatie in Oekraïne

Het bestuur geeft aan geschokt te zijn door de Russische inval in Oekraïne en het geweld dat daarmee gepaard gaat. En spreekt medeleven uit naar alle mensen in Oekraïne. Het bestuur volgt de ontwikkelingen op de voet en deze hebben ABP doen besluiten om alle beleggingen in Rusland en Wit-Rusland te verkopen. De verkoop van de beleggingen kan enige tijd kosten, omdat de marktomstandigheden op het moment ingewikkeld zijn (de

¹ In 2019 hebben APG en ABP afgesproken om, naast het oplossen van de gesignaleerde incidenten, met behulp van verbeterde tools voor data-analyse, actief en gestructureerd op zoek te gaan naar onjuistheden in de administratie en worden deelnemers geïnformeerd over de gevolgen die het herstel voor hen heeft. Dit project wordt 'verbeteren administratie en data' genoemd.

² Dat is een regeling waarbij recht bestaat op een aanvullende uitkering als partners vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd pensioen opbouwden bij ABP. Ook tweeverdieners die vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd bij ABP en een ander pensioenfonds opbouwden, hebben mogelijk recht op een aanvulling.

Russische beurzen zijn gesloten en er sancties zijn opgelegd). De verkopen zullen, zodra deze verantwoord mogelijk zijn, door vermogensbeheerder APG worden uitgevoerd. Gezien de onzekerheid op de financiële markten n.a.v. de Russische inval volgt ABP nauwlettend de gevolgen hiervan op de beleggingen. Daarnaast worden de gevolgen van het wereldwijde sanctiepakket dat Rusland over zich afgeroepen heeft op de voet gemonitord. Verder meldt het bestuur dat wordt gewerkt aan het insluitingsbeleid, waarin breder wordt gekeken dan alleen klimaat en ook mensenrechten en sancties worden meegenomen. Ook zal later dit jaar naar het landenbeleid worden gekeken.

De CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, stelt dat het fonds er is voor de deelnemers. En is van mening dat het fonds niet politiek dient te bedrijven met de beleggingen.

De FNV/ACOP geeft aan dat er spanning zit tussen wat economisch verstandig is en de politieke en ethische voorkeuren. Beeldvorming voor het fonds is een risico, maar afbreuk doen aan de financiële positie en het weggeven van aandelen zijn dat ook.

De werkgeversgeleding, sluit zich hierbij aan. Het is lastig de balans te vinden tussen de maatschappelijke verantwoordelijkheid en de economische principes. Besluiten dienen niet alleen door economische principes worden gedreven. De manier waarop het bestuur het VO over de aanpak heeft geïnformeerd geeft vertrouwen.

Het bestuur bevestigt de dilemma's. Het fonds belegt om te zorgen voor een goed pensioen voor de deelnemers maar wil dat wel maatschappelijk verantwoord doen. De dilemma's worden goed afgewogen in het nieuwe beleid dat van de zomer wordt geformuleerd.

De FNV/ACOP vraagt of het bestuur heeft nagedacht over de gevolgen van het insluitingsbeleid ten opzichte van Rusland, niet alleen voor de Nederlandse economie en de positie van ABP maar ook voor de derde wereld. De verhoging van energie- en graanprijzen zal vele doden tot gevolg hebben. De vraag is of ABP dit insluitingsbeleid ook gaat toepassen op de VS gezien hun betrokkenheid de afgelopen decennia in diverse oorlogen met vele doden en vluchtelingen tot gevolg.

Het bestuur meldt dat in het strategische beleggingsplan wordt gekeken naar de geopolitieke situatie en de gevolgen daarvan voor het bredere beleggingsbeleid. De oplopende prijzen van onder andere graan worden daarin meegenomen. De posities in de VS en andere landen en de schendingen van verdragen krijgen een plek in het landenbeleid.

Waarde van de huidige pensioenpotjes in het kader van het nieuwe pensioenstelsel

In 2016 hebben ABP en APG experimenten en onderzoeken uitgevoerd naar de pensioenpot. Reden hiervoor waren vragen en onrust onder deelnemers. Door de vaak negatieve berichtgeving rondom pensioen en de vergrijzing had een groot aantal deelnemers het idee dat er straks geen pensioen meer voor ze zou zijn. Daarnaast vroeg een deel zich af waar hun ingeleigde premie bleef en of het wel loonde om een pensioen op te bouwen via een (verplicht) pensioenfonds. Dit sentiment was aanleiding om – in co-creatie met deelnemers - de pensioenpot als communicatieconcept te ontwikkelen. Het concept is vervolgens kwalitatief, kwantitatief en in neuro-onderzoek verder getest en verbeterd. In 2017 is de pensioenpot voor alle actieve deelnemers geïmplementeerd in mijnabp.nl.

In de overlegvergadering meldt het VO dat zij van mening is dat de potjes geen getrouw beeld geven van de werkelijkheid. Niet alle gegevens zijn erin verwerkt, zoals de aanspraken uit Bijlage K. Het potje heeft geen juridische betekenis voor de deelnemers. Daarnaast kunnen de huidige persoonlijke potjes afwijken van de persoonlijke potjes bij het invaren. Dat kan leiden tot veel vragen van deelnemers. Het VO adviseert het bestuur de tool van de website te halen.

Het bestuur meldt dat het fonds in 2016 met de pensioenpotjes is begonnen als communicatie-instrument om pensioen inzichtelijk te maken voor deelnemers. De potjes hebben geen juridische consequenties. Ze kunnen niet 100% actuarieel zuiver worden berekend, dus er kunnen geen rechten aan worden ontleend. De AFM heeft meegekeken in de manier waarop het fonds communiceert en gebleken is dat het instrument communicatieve waarde heeft. Het fonds heeft tot nu toe geen klachten gekregen van deelnemers die er moeite mee hebben. In de

communicatie richting het nieuwe pensioenstelsel zal sprake zijn van individueel kapitaal. Dan kan blijken dat het verwarrend is en kan het mogelijk communicatieve en zelfs juridische risico's hebben. Het bestuur zal de oproep van het VO serieus overwegen en onderzoeken of deze communicatie nog steeds waardevol is en hier voor 1 juli 2022 op terugkomen.

Verslag overlegvergadering Bestuur met VO d.d. 20 januari 2022

Het verslag wordt, met inachtneming van één tekstwijziging, vastgesteld.

Rondvraag en sluiting

De heer De Graaf (FNV-ACOP) geeft aan in het Financieel Dagblad gelezen te hebben dat APG voornemens is een contract af te sluiten met het Deense bedrijf Festina voor een IT-systeem in verband met de invoering van het pensioenakkoord. En vraagt of het contract al is afgesloten en of er een risicobeoordeling heeft plaatsgevonden. Het bestuur meldt dat er nog geen contract is afgesloten. Er zijn door verschillende partijen audits gedaan op het proces tot nu toe. Ook zal er een risico-opinie worden gegeven.

Mevrouw Van Langeraad (CMHF/AC/FOG-ABP/NBP) geeft aan dat de militairen gebruik kunnen maken van UGM of FLO-regelingen. Op het toegestuurde UPO stond de term RVU. Dat gaf commotie en ABP heeft vervolgens schriftelijk uitgelegd wat deelnemers bij de Belastingdienst moesten invullen. Als er iets wijzigt op het UPO zou het fonds deelnemers daar direct over moeten informeren in plaats van het achteraf te herstellen.

Het bestuur geeft aan dat deze situaties in het vervolg moeten worden voorkomen.

Mevrouw Van Langeraad (CMHF/AC/FOG-ABP/NBP) stelt verder dat deelnemers die bijna met pensioen gaan geen UPO krijgen. Voor de belastingaangifte is de A-factor nodig; die staat op het UPO. Als ze geen UPO krijgen hebben ze de A-factor niet. Daarnaast hebben deelnemers die vallen onder de ANW-coulanceregeling een brief ontvangen waarin is vermeld dat de partner ook na 2023 tot de AOW-leeftijd ANW krijgt. De vraag is hoe die uitspraak zich verhoudt tot de toekomstige individuele potjes.

Het bestuur geeft aan deze vragen schriftelijk te beantwoorden (zie in de bijlage de betreffende schriftelijke beantwoording).

Sluiting

De voorzitter bedankt de deelnemers voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Bijlage

Vraag 1

Deelnemers die vallen onder de Anw-compensatieregeling hebben van ABP een brief ontvangen waarin is vermeld dat de regeling geen einddatum meer kent. De vraag is hoe zich dat verhoudt tot invaren en de toekomstige individuele potjes?

Antwoord 1

Na een zorgvuldige afweging van alle belangen hebben we in 2021 inderdaad besloten om de overgangsregeling Anw-compensatie ook toe te passen als een deelnemer uit de in 2018 bepaalde doelgroep na 1 mei 2023 komt te overlijden. De vertaling hiervan naar de toekomstige pensioenregeling wordt nog bekeken, m.a.w. hoe deze onder NPC verder vorm moet krijgen.

Vraag 2

Als deelnemers naast de Anw-compensatieregeling nog een andere voorziening hebben getroffen bestaat de kans dat ze fiscaal bovenmatig komen te zitten. De vraag is of dat een risico van de deelnemers is of dat ABP erop toeziet?

Antwoord 2

Allereerst opgemerkt dat de Anw-compensatieregeling juist bedoeld is als vangnet voor deelnemers die al vóór 1 mei 2018 ongeneeslijk ziek waren of zich om andere redenen niet meer individueel of via de werkgever aanvullend konden verzekeren na het beëindigen van de algemene Anw-regeling uit pensioenregeling van ABP. Wij gaan er dan ook vanuit dat er niet snel sprake zal zijn van dubbele verzekering. Nog daargelaten of er in die situatie dan sprake is van fiscale bovenmatigheid, kunnen wij niet toezien op aanvullende verzekeringen van de deelnemer buiten ABP.

Vraag 3

Er zijn signalen dat deelnemers die bijna met pensioen gaan geen UPO krijgen. Voor de belastingaangifte is de A-factor nodig; die staat op het UPO. Deelnemers die geen UPO krijgen moeten de A-factor laten berekenen en dit kost tijd.

Antwoord 3

Voor de meeste deelnemers is de A-factor zichtbaar op MijnABP. Deelnemers die minder digitaal vaardig zijn kunnen het KCC bellen en krijgen dan deze gegevens. Voor deelnemers bij wie de A factor niet in MijnABP zichtbaar is kan de agent van het KCC de gegevens meestal opzoeken in een ander systeem en aan de deelnemer doorgeven. In incidentele gevallen moet de A-factor handmatig worden berekend; aanvragen hiertoe worden zo veel mogelijk nog dezelfde dag afgehandeld. De A-factor wordt verder jaarlijks vermeld op het UPO.